

**Dos personatges
en el centre de
l'actualitat**

Pastora i Botha

L'actualitat internacional va dur la setmana passada al primer pla dos personatges, que són claus per a la comprensió, d'una banda, del gran conflicte centramerica i, de l'altra, de la fa pocs mesos insospitada i ara sorprenent evolució dels països en lluita a l'Àfrica del Sud.

Serà difícil saber algun dia qui ha atemptat contra la vida d'Edèn Pastora. Però el testimoni de l'ex-president veneçolà Carlos Andrés Pérez, assenyalant la CIA, és prou significatiu. Sense que se'n puguin descartar, és clar, els sandinistes al poder a Nicaragua, tot i que el comandant Zero és per a ells més un enuig propagandístic que no pas un perill militar real. El mateix comandant Pastora ha acusat la CIA de l'explosió d'una bomba en plena reunió de premsa, la setmana passada, en territori de Nicaragua. El fet que Pastora ha donat proves definitives de la seua negativa radical a unir-se a les guerrilles antisandinistes dels ex-somocistes pot ser-ne el mo-

Ernest UDINA

tiu. Cinc mil membres del grup ARDE (Alianza Revolucionaria Democrática) el segueixen en aquesta postura, contra l'altra meitat del mateix grup, dirigida per Alfonso Robledo.

Curiosament, però, dos dies després de l'atemptat, el secretari d'Estat nord-americà, George Shultz, viatjà a Managua per proclamar el desig de Reagan d'emprendre «discussions constructives» amb els sandinistes al poder. Shultz negà, a més, que la CIA fos protagonista de l'atemptat contra Pastora. És clar que EUA vol provar fins a quin punt és possible inflexionar democràticament la propera cita electoral de Nicaragua, manipulada ara pel govern sandinista, tal com acaba d'explicar a Madrid el president de Costa Rica, Monge, a Felipe González.

Si l'atemptat contra Pastora és una mostra més que no es permetran les terceres vies entre USA i URSS, en el radicalitzat panorama polític centramerica, la nova iniciativa de Reagan mostrarà, però, la

necessitat de trobar una pau a Amèrica Central, per l'única via, el diàleg, que sembla possible després de sis anys de guerra a El Salvador i quasi el mateix temps a Nicaragua. Malgrat l'aparent avenç de les postures de Contadora, l'escepticisme continua: la postura de Reagan té un rerafons electoral.

Sense cap relació immediata, però partint també d'un protagonisme a l'escena política internacional, el primer ministre de la República de Sud-àfrica, Pier Botha, s'ha vist obrir finalment les portes d'Europa en una visita a vuit països occidentals, que hauria estat impensable fa només mig any. Cal buscar-ne la raó en el doble acord signat per Sud-àfrica amb el govern d'Angola, al febrer, i de Moçambic a l'abril. No ha pogut, en canvi, arribar a cap acord amb la SWAPO (Organització dels Pobles de l'Àfrica del Sud-oest) de Namíbia, el grup reconegut per l'ONU com a autèntic intèrpret de la independència namibenca. El sol fet, però, que aques-

La CIA pot estar darrera l'atemptat contra Edèn Pastora, i la visita del primer ministre de Sud-àfrica, Pier Botha a vuit països d'Europa ha suscitat protestes arreu / Arzu

ta dura organització guerrillera s'avingués a negociar amb Sud-àfrica és una revolució. Com el pacte de pau al qual arribaren Angola i Moçambic. Sens dubte, perquè la pau els és necessària per refer l'economia del país, contra la guerrilla interminable que tampoc no té sortida, mentre els EUA continuïn donant un ple suport oficial a Sud-àfrica.

Si els governs negres de Luanda i Maputo han volgut la pau amb Àfrica del Sud, els governs europeus occidentals han vist l'oportunitat de rebre Botha per exigir-li la fi de l'*apartheid* i, també —encara que no ho diguin—, per refer oficialment les relacions econòmiques amb el país més ric del continent africà. Botha, però, ho té ben clar: la marginació legal dels vint milions d'homes i dones de raça negra de Sud-àfrica continuarà, amb algunes concessions menors, si bé cedint, sobretot, més poder a l'equilibri entre els diversos grups de la minoria dels cinc milions de blancs.

El greu problema és que no es veu la fi de l'*apartheid*. Grups europeus conscienciats han sortit al carrer protestant contra l'arribada de Botha. Mentrestant, les protestes de la majoria negra a Sud-àfrica són sufocades per la repressió més brutal i per la tortura, enmig de la indiferència quasi general d'Occident. Aquesta vergonya mundial que és l'*apartheid* continuarà sent combatuda. En aquest sentit, els recents pactes de pau no són més que una treva.